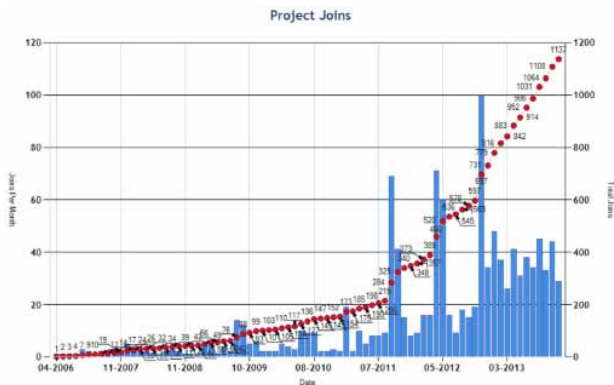

SVERIGEPROJEKT NYHETER

Nr 1, November 2013

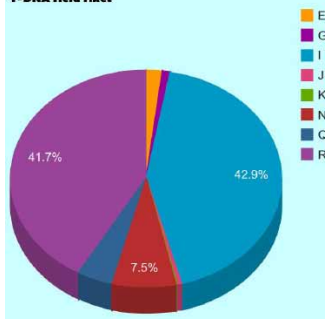
Administratörer: Donald Ekberg (donek97@verizon.net), Rolf Berlin (rolf.berlin@telia.com, specialitet Västra Sverige). Co-administratörer: Anders Berg (ftdna@scangen.se, Södra), Peter Sjölund (dna@sjolunds.se, Norra), Magnus Bäckmark (magnus.baeckmark@swipnet.se, Östra).

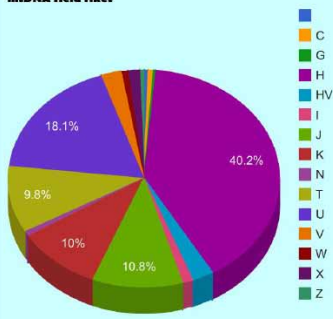
Växande intresse för medverkan i vårt projekt

Sedan starten 2006 har vi nu 1 137 medlemmar (2013-11-17). Av dessa har 589 gjort Family Finder samt 734 Y-DNA och 682 mtDNA på någon av de nivåer som finns vad gäller de båda analyserna. Huvudhaplogrupperna för de medlemmar vars raka anlinjer så vitt känt dyker upp i Sverige fördelar sig för närvarande som cirkeldiagrammen nedan visar.

Y-DNA Hela ribbet

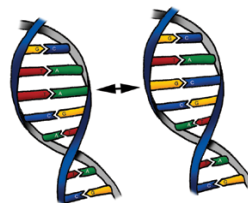
mtDNA Hela ribbet

Din släktgren klarläggs mer precist genom SNP-test

För att "komma längre ut på din kvist" på mänsklighetens fädernesläkträd är ett Y-DNA-standardtest bara början. Sedan vidtar s.k. SNP-test, ett i taget, för den som är intresserad. SNP står för Single Nucleotide Polymorphism, enbas-polymorf mutation.

En sådan mutation innebär att den typ av "steg-pinne" som finns på en viss punkt i Y-kromosomens DNA-spirals "vridna stege" genom felkopiering (mutation) har ersatts av en annan typ. Det finns bara två typer, så utfallet av ett test är alltid plus (d.v.s. mutationen finns) eller minus. Mutationen följer sedan automatiskt med till alla efterkommande män på manslinjen efter den man som den inträffade i. Den här typen av punktvisa mutationer är mycket ovanliga. På en bestämd punkt är det i regel bara en gång som en mutation har inträffat *under hela mänsklighetens historia* (om det nu har inträffat någon). Att kontrollera om man har en SNP eller inte i sitt Y-DNA är med andra ord som att se efter om man har en viss individ som anfader på sin fädernelinje – även om individen i fråga naturligtvis förblir okänd till sitt namn och exakta levnadstid och -plats. Ju större underlaget av SNP-testade blir inom en grupp, desto bättre kan däremot uppskattas var och när han bör ha levat.

Kostnaden för varje SNP-test är 39 dollar (ca 250 kronor). Det beställs genom att gå in din "myFTDNA"-sida, klicka på "Y-DNA", "Haplotype and SNPs", "View my Haplotype" samt sedan den SNP du önskar testa. Tryck "Add" (lägg till) och gör en onlinebetalning. Den sökvägen fungerar för de första SNP-testerna.

När du har kommit längre ut i trädstrukturen så beställs mer pionjärmässiga SNP-tester genom en specialsökväg, när du är inloggad: "Order An Upgrade" (ovan till höger på skärmen) > "Order an Advanced Test" (längst ned till vänster i det fönster som då öppnas). Vid "Test Type", välj aktuellt SNP-test genom att leta upp den SNP som du vill testa och tryck på "Add" (lägg till) och betala.

Vilken SNP ska du testa härnäst? Du kan ha fått någon ledtråd av din placering i projekttabellen i vårt projekt eller i något Y-DNA-haplogruppprojekt som du är med i. Det syns i så fall genom att ditt kitnummer står med i en sektion som i sin rubrik tipsar om att någon viss SNP kan testas. Jämför bildexempel nedan. Den andra enkla ledtråden är att i ditt användarkonto se hur det ser ut under Y-DNA > Haplogroup Origins. Där listas vilka underhaplogrupper som dina träffpersoner bekräftats tillhöra genom de SNP-test som de har gjort hittills. Oftast är det några olika sådana, närbesläktade till varandra. Ibland får man alltså beta av ett par SNP-test innan man träffar rätt.

Om både man själv och ens testperson har gjort ett SNP-test så kan man därigenom bekräfta att man tillhör samma närmare släktgren. Med andra ord är SNP-testning bra för att eliminera sådana träffar som förrådiskt av likhet på STR-markörer kan verka närmare än de är.

Magnus Bäckmark

YDNA Haplogroup	R1b1a2 (P312+ and predicted P312 please test)		
N24210	Johan Niklas Caspersson, b. 1849, Skällinge (N)	Sweden	R1b1a2a1a1t
232283	Måns Persson 1530	Sweden	R1b1a2
N11543	Sven Eliasson, b. ca. 1695 Kalmar län, Sweden	Sweden	R1b1a2a1a1t

Exempel på tips om SNP-test att göra.

Förmodad I-L22 kan bekräftas genom SNP-test

Den vanligast förekommande Y-haplogruppen i Sverige är Y-haplogrupp I som utgör ca 43% av alla testade på FTDNA med äldsta kända fäderneana från Sverige. En stor undergrupp är den som på FTDNA fortfarande betecknas I1d. ISOGG:s senaste beteckning är I1a1b. Den SNP som bestämmer denna undergrupp är L22. I-L22 brukar även kallas den skandinaviska I-undergruppen eftersom den har högst frekvens här.

På Sverigeprojektets hemsida finns en sammanställning över vilka gruppmedlemmar som tillhör respektive Y-haplogrupp. Eftersom grupp I1 är så stor har den delats upp i flera olika undergrupper. Undergruppen I1d har skapats genom att dels lägga in alla som testat L22 positivt samt flertalet av dem som har DYS390=23 i tabellen på projektsidan. Dessa har därefter jämförts på 37-markörnivån för att se om de matchar andra som är L22+.

De som tillhör Y-hg I1 och ännu inte testat L22 rekommenderas att göra denna test på FTDNA.

Rolf Berlin

Tips om att klargöra tillhörighet till undergruppen I-L287

I1-L22 har en undergrupp I1d3. ISOGG:s beteckning är I1a1b3. Gruppen är mycket vanlig i Finland. Denna grupp har ännu inte hittats i Sverige men det finns starka indikationer att den finns hos ca 10 gruppmedlemmar i projektet. Vilka som tillhör denna undergrupp framgår på Sverigeprojektets hemsida under mellanrubriken I1d3. De som har DYS390=23, DYS439=10, DYS511=9 och DYS413=21-24 bör testa SNP L287, som är den SNP som definierar den här gruppen.

Rolf Berlin

En haplotyp inom (mestadels) haplogrupp I-L22

Det är intressant att undersöka vilka projektmedlemmar som delar samma 12-markörshaplotyp, d.v.s. samma värden på tolv undersökta STR-markörer. En sådan grupp ska inte missförstås som en specifik släktgren på mänsklighetens Y-DNA-släktträd. I stället är det ett löst kluster av män som är mer eller mindre nära släkt med varandra på sina fädernelinjer. En del kommer efter SNP-test att visa sig vara mer närstående varandra, andra mer avlägsna.

Jag har tittat närmare på den 12-markörshaplotyp som är den vanligaste bland vårt projekts medlemmar hittills: **13-23-14-10-14-15-11-14-11-12-11-28** (allelvärdena är nämnda i FTDNA:s ordningsföljd). Bland alla FTDNA:s kunder har 732 män hittills den här haplotypen, vilket är 0,15 % av 488 088 män.

Hittills har bärarna av den här haplotypen visat sig tillhöra haplogrupperna I-M253 (I1), I-M227 (I1a1a, på FTDNA fortfarande kallad I1b) – bara en person hittills – och I-L22 (I1a1b, på FTDNA kallad I1d). Den sistnämnda verkar vara den vanligaste bland bärarna av den här haplotypen. Haplotypen är den andra vanligaste bland sådana personer vars fädernelinje kommer från Sverige, så vitt känt.

→

(Den vanligaste, som 3,2 % av deltagarna med fädernelinje från Sverige har, är en haplotyp som ligger mycket nära den nu undersökta; den skiljer sig bara på den sjätte markören, DYS385b, där den har värdet 14 i stället för 15. 14 kan ha varit det ursprungligare värdet, eftersom tre ytterligare andra haplotyper också har 14 upprepningar på detta ställe – dessa tre är den tredje, fjärde och sjätte vanligaste 12-markörshaplotypen bland män med fädernensprung från Sverige.)

Tack vare dem som har angett vilket land som deras fädernelinje först dyker upp i, så vitt känt, så finns viss statistik på FTDNA. Procentsiffrorna i listan nedan visar hur stor den nu undersökta 12-markörhaplotypen är i respektive grupp av personer som har ett angivet ursprung från något visst land. Personerna i fråga återfinns naturligtvis över hela världen och i vissa fall kan de förstås ha fel om sitt biologiska fädernensprung (p.g.a. icke-faderskapsfall t.ex.). Statistiken ger i varje fall en indikation på vilka delar av världen som haplotypen har blivit speciellt vanlig i.

Norge	4,3 %	Belgien	0,2 %
Island	2,6 %	Frankrike	0,2 %
Sverige	2,2 %	Irland	0,2 %
Danmark	1,1 %	Nederländerna	0,2 %
Nordirland	0,6 %	Tyskland	0,2 %
Skottland	0,5 %	Polen	0,1 %
England	0,3 %	Schweiz	0,1 %
Finland	0,3 %	Ungern	0,1 %
Kanada	0,3 %	Wales	0,1 %
Slovakien	0,3 %	Ukraina	0,05 %
Storbritannien	0,3 %	Ryssland	0,04 %
USA	0,3 %	(dessa är alla ursprungsländer hittills)	

En del gamla släktnamn visar sig ha den här haplotypen som sin modala haplotyp (den som deras senaste gemensamme stamfader kan rekonstrueras ha haft). Bland dem finns den ena av de två stora grupper som namnet **Gillespie** är fördelat på. Den släktgruppens fädernelinjer dyker upp i Skottland och Ulster. Namnet **McNeil**(**I**) i olika stavningar är spritt inom huvudsakligen fem-sex biologiska fädernesläkter. McNeil(**I**)-linjerna med den här haplotypen dyker upp i Kintyre-Knapdale-området i västra Skottland. Test av flera medlemmar av släkten **Julian**, härstammande från Rene Julian (1660–efter 1740) i Winchester, Virginia, visar att de har den här haplotypen. Den återfinns också bland personer med namnen **Wilson** (19 personer), **Fox** (8), **Gordon** (8, ej den aristokratiska släkten med det namnet), **Sellers** (6, och 1 Sellars), **Waugh** (6), **Poe** (4, ingen medlem av författaren Edgar Allan Poes släkt har gjort ett test ännu, dock), o.s.v. (11 personer med namnet Chis(h)olm/Chism har den här haplotypen uppenbarligen p.g.a. en mutation som i deras fall tydligen inträffat efter namnantagningen. Fler Chisholms (27) har nämligen den närliggande haplotypen med DYS385b=14.) Vad gäller skandinaviska släktnamn, så är inga större kluster identifierade ännu, eftersom Y-DNA-testning inte ännu är så vanligt som i USA och på de Brittiska öarna.

Wikipedia.

Slottet Sween, som på 1400- och 1500-talen hölls av McNeills tillhörande den här fädernehärstamningen (enligt MacNeil-projektet).

Här följer en översikt över vad varje projektmedlem med denna haplotyp kan göra härnäst. Siffrorna står för FTDNA-kitnummer.

M253 (I1)
 bekräftade:
 270627 } > Testa gärna L22 eftersom det är den vanligaste
 N35698 } SNP:n som bärare av den här haplotypen har.
 preliminära:
 77563 }
 86255 } > Ni har testat 12 markörer.
 162039 }
 N23416 } Testa gärna fler markörer och gå med i I- och
 N50429 } I-L22-projekten för att få ledtrådar till vilken
 N57481 } SNP att testa härnäst.
 N64869 }

M227 (I1a1a) **L22 (I1a1b)** – *anses ha uppstått i gränslandet mellan nuv. Danmark och Tyskland för 3 000 år sedan (I-L22-projektet).*
 En person har rapporterat ha den här haplotypen. Han är inte en medlem av vårt projekt.
 bekräftade:
 103665 } Överväg L813 eftersom ni matchar 254662
 128277 } > som har den SNP:n.
 N16585 }
 preliminära: Bekräfta gärna L22, som du troligen har eftersom
 135619 } > du matchar 267933 som har den SNP:n.
 80041 }
 194248 } > Bekräfta gärna L22 och analysera fler STR-markörer
 284332 } än de 12 som ni hittills har undersökt.
 N40479 }
 126581 } > Bekräfta gärna L22 och testa sedan SNP's för
 261022 } de fem undergrupperna, rekommendabelt först L813
 267933 } (eftersom en eller två andra har den SNP:n),
 N58996 } sedan (vid minus) i tur och ordning P109, L205,
 L287 och L300.

P109 (I1a1b1) **L205 (I1a1b2)** **L287 (I1a1b3)** **L300 (I1a1b4)** **L813 (I1a1b5)**
 preliminär:
 258603 } bekräftad:
 > Överväg att bekräfta 254662 > Överväg CTS9346.
 och testa sedan 223639 } preliminär:
 L1431 eller L1438. } 223639 > Bekräfta L813
 och överväg sedan CTS9346. →

Söker du böcker om
 DNA-genealogi?

Ett urval finns här:
[http://www.isogg.org/wiki/
 Genetic_genealogy_books](http://www.isogg.org/wiki/Genetic_genealogy_books)

Facebookgrupp för
 DNA-intresserade

Om du är facebookanvändare, gå
 gärna med i gruppen DNA-anor.
 (Frågor, svar, efterlysningar m.m.)

Syns några av den här haplotypens bärare som träffar till varandra?

FTDNA visar personer som träffar till varandra om de utifrån sin likhet på STR-markörer *kan* vara släkt med varandra inom den genealogiska tidsramen, d.v.s. uppemot tusen år tillbaka i tiden. Intressant nog, så finns det hittills inom här undersökta haplotypkluster några personer som matchar varandra på 37 markörers eller högre jämförelsenivå:

1. Kitnummer 261022 har en perfekt träff 67/67 till 284332, som är hans sjumänning. De härstammar från varsin son till Johan Ersson, född 1717 i Valde i Skäfthammars socken i Uppsala län. Sönerna antog namnet Hammarstedt, vilket namn fortfarande finns på den förstnämnde testtagarens linje. Linjen kan i skriftliga källor följas tillbaka till Erik Bengtsson, född 1651, död 1702 i Valde (Svenska Haplogruppdatabasen). De båda matchar med 3 skillnader på 67 markörer (3/67) 80041, vars linje uppträder i Linneryds socken i Kronobergs län 1871. Han matchar 3/67 N58996 (som matchar de förstnämnda båda släktingarna 6/67). Den sistnämndes linje börjar med Måns Larsson i Östhammars socken – inte långt från Skäfthammar. (Men när levde han? Det är bra om du kompletterar informationen i ditt My Account > Most Distant Ancestor.)

2. 267933, vars linje kan följas tillbaka till Lars Larsson (1786–1859) i Önums socken i dåvarande Skaraborgs län, matchar 4/37 mot 135619, som härstammar från Anders Larsson (1620–1680) i ”Skaraborg, Dalarnas” (Skaraborgs län, men var? ”Dalarnas” måste vara skrivfel; komplettera din information, och tveka inte att kontakta någon av administratörerna om du har frågor). Träffgrad 4/37 uppvisar också 223639, vars tidigaste anfader är Klas Vilhelm Flink, född 1849 i Tvärreds socken i dåvarande Älvsborgs län, och 258603, som enligt skriftliga källor härstammar från Thomas Duty (1764–1835) i Virginia, USA.

3. N16585 (utan uppgift om äldsta ana, vänligen komplettera) matchar 4/67 254662, vars Y-DNA-signatur fanns i Jakob Bäckmark (1738–1774), soldat i Åtvids socken i Östergötlands län (två sjumänningar, härstammande från varsin av hans söner, har testat sig och har identiska 37 markörer; det här är undertecknads farmors fädernelinje). N16585 matchar också 5/67 mot 128277 (utan information, vänligen komplettera), som i sin tur matchar Bäckmark 7/67.

Med andra ord finns det hittills tre kluster av möjligen relativt nära fädernesläktingar med den här 12-markörshaplotypen i vårt projekt. Det finns också de som inte har några träffar alls till några av de andra projektmedlemmarna (på 37 markörer eller bättre); de är 13 till antalet.

De av er som har testat lågt antal markörer, överväg uppgradering till 37 eller mer (åtminstone om du har träffar på lägre nivåer). Med 37 eller fler markörer framgår tydligare avståndet till andra testtagare.

Magnus Bäckmark 2013-10-20

Vill du dela med dig av ditt exempel i Sverigeprojektnyheter?
Har du någon artikel, notis eller tips att publicera?

Kontakta någon av administratörerna.

Det här numret redigerades av

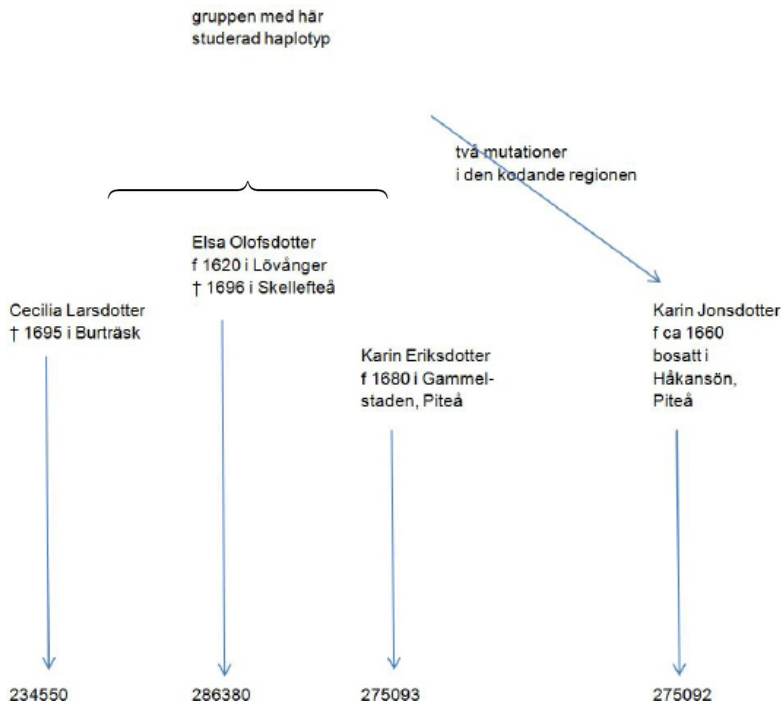
Magnus Bäckmark (magnus.baeckmark@swipnet.se).

En haplotyp inom mtDNA-haplogrupp H2a1

H2a1 är en av de många undergrupperna till den i Europa dominerande storhaplogruppen H och anses ha spridits från Mindre Asien (Near East) upp till Östeuropa och Östersjöområdet och även österut till Centralasien (Gates, *Faces of America*, 2010; han anger den definierande mutationens ålder som 14 000 år, vilket nog får betraktas som högst osäkert). I vårt projekt tillhör för närvarande minst 2,2 % av deltagarna med moderlinje från Sverige, så vitt känt, den här undergruppen. I Svenska Haplogruppdatabasen är andelen minst 1,5 %. Man måste skriva "minst", för många har ännu inte testat upp till fullnivå på moderlinjesidan, vilket är det som ger besked om så här noggrann undergrupp.

Vi ska här titta närmare på en grupp av sju testtagare inom H2a1 som förenas av att de utöver de mutationer som definierar H2a1 också har mutationerna 309.1C, 315.1C, 522.1A, 522.2C och C16519T, samt en återmutation (C146T som tidigare fanns på den här moderlinjen har återmuterat till det ursprungliga värdet; den står därför som en "missing mutation" hos personerna som har den här haplotypen).

De tre projektmedlemmarna till vänster i översikten nedan har denna haplotyp. Av deras träfflistor framgår att ytterligare fyra personer hör till samma träffgrupp. En har inte angett något om ursprung ännu. En annans moderlinje kommer från Karin som levde ännu 1688, änka efter Johan Olofsson i Långnäs, Piteå. En tredje börjar med Anna Olsdotter från Håkansön, Piteå, 1693 gift till

Roknäs i samma socken. Den återstående av träffarna anger att hennes linje kan följas tillbaka till Brita Eriksdotter, född 1691, död 1778 i Bladåker i Uppland.

En annan mutation, men i vartdera av fallen oklart vilken (eftersom testpersonerna ännu inte är med i vårt eller något H-haplogruppprojekt), finns hos linjer som kan följas tillbaka till Sara Nilsdotter, född 1624 i "Rigsta" (?), Högsjö, Ångermanland, död 1709 i Nedansjö, Stöde, Medelpad, Ingeborg Olofsdotter, född 1694, död 1775, bosatt i Ljusvattnet, Burträsk, "Rabitsch" (utan datering eller placering, träffperson är en kvinna med ett tyskt namn) och en linje som går tillbaka till den till namnet okända hustrun till Israel Eriksson, död 1668 i Kläpp, Överlänns, Ångermanland.

Two skillnader har ytterligare 12 personer, vars äldsta kända moderlinje har en blandning av svenska, finska, slaviska och engelska namn. (De moderlinjer som synes kunna ha med Sverige att göra har ännu ospecifika eller inga uppgifter om äldsta kända moderlinjeana.) En av de tolv är medlem i vårt projekt; hans linje är inritad längst till höger i översikten.

Bland personer med moderlinje från Sverige är det ovanligt med så många som sju perfekta träffar, som i det här fallet. Den ger en indikation om att haplotypen kan vara gammal och/eller ovanligt vittutgrenad. Det är också påfallande att bärarna av den och även av närstående haplotyper (sådana med en skillnad) i de flesta fall kan spåra sin moderlinje till Västerbotten eller Norrbotten (vad gäller en-skillnadsträffar även Ångermanland). Inga av linjerna har ännu konstaterats sammanfalla med varandra bakåt i tiden, men som synes är många uppgifter ännu ofullständiga. – Återkoppla gärna till mig om/när någon koppling görs eller något klarnar mer om den här träffgruppen (det är nog en tidsfråga), så kan vi följa upp saken här i medlemsbladet.

Magnus Bäckmark 2013-11-19

Svenska Haplogruppdatabasen (dna.scangen.se)

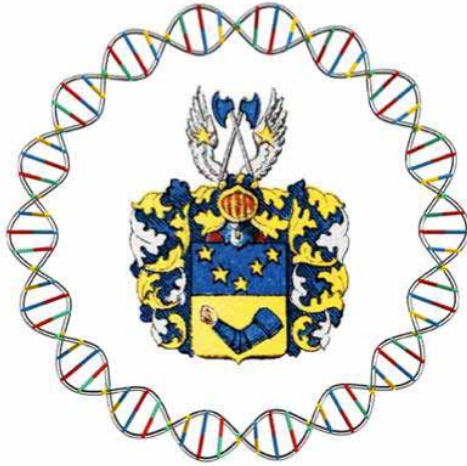
Svenska Haplogruppdatabasen (SHD) är ett gratisverktyg för att dela med sig av haplogruppidentifieringar, såväl säkra som preliminära, och få kontakt med andra släktforskare som är intresserade av samma släktlinjer.

Databasen startades 2011 av släktforskarna Anders Berg och Jonas Magnusson. För närvarande har 469 användare lagt in 547 olika Y- och mtDNA-träd, omfattande 5 223 personer, huvudsakligen inom det nuvarande Sverige.

I Family Tree DNA framgår bara testade linjers äldsta kända ana, här hittar man vid sökning alla individer som finns på anlinjerna i fråga, vilket är mycket användbart.

förnamn	efternamn	födelseort	län	födelseår	led	haplogrupp	mutation	innehåller
		göteborg						<input type="button" value="Sök"/>
Ruth Elisabet	Andersson	Göteborg (C)		1903	(4)	Mt: 14		☑
Anna Britta	Ankarcreutz	Göteborg (C)		1722	(8)	Mt: 14		☑
Einar	Bengtsson	Göteborg (C)		1908	(1)	R: 1a:1a:1	L448	☑

Man kan söka t.ex. på en socken man är intresserad av för att se om det finns några personer där vars ättlingar på rak fäderne- eller moderlinje har gjort DNA-test och delat med sig av resultatet. Genom att klicka på trädssymbolen i kolumnen till höger får man upp släktlinjen i fråga.

Bureätten

Sveriges genom tiderna mest sägenomspunna släkt

**Nu presenteras en revolutionerande DNA-undersökning
som visar vad som verkligen hände för 600 år sedan!**

lördag 23/11 kl 15.00

Nürnberguset, Björngårdsgatan 14, Södermalm, Stockholm

En av den svenska släktforskningens största nyheter genom tiderna presenteras snart! Den kända BURE-ÄTTEN omges av mängder av myter och har debatterats bland historiker och personforskare i 400 år. Nu finns vetenskapliga DNA-bevis för vad som egentligen hände för 600 år sedan!

På lördag presenteras resultaten av den stora DNA-undersökning av Bureättens äldsta led, som jag och min släktforskarkollega Ronny Norberg arbetat med under det senaste året. Det är oerhört spännande att DNA från nu levande personer kan användas för att berätta om släktskap mellan personer som levde på medeltiden!

Presentationen sker under Genealogiska Föreningens DNA-dag i Stockholm. Se nästa sida för närmare information om evenemanget. Välkomna!

Peter Sjölund

DNA-dag 23 november

DNA och släktforskning – Genealogiska Föreningen inbjuder till en hel dag med mycket att uppleva.

Kom till Nürnberghuset, Björngårdsgatan 14, Södermalm, Stockholm.

Vi börjar klockan 11.00 och håller på till 16.00.

Ta chansen att lära dig nytt om DNA och släktforskning – lyssna på intressanta föredrag, få information från olika leverantörer och träffa många andra med liknande intresse.

Klockan 11.30

DNA-jämförelse som verktyg i släktforskning

Magnus Bäckmark

Klockan 13.00

På jakt efter äldsta släkten

Karin Bojs berättar om en resa till Europas främsta DNA-forskare och arkeologer.

Klockan 14.30

Senaste nytt inom DNA-släktforskningen

Peter Sjölund rapporterar från den internationella konferensen om genetisk genealogi i Houston, Texas. Spännande forskningsresultat och nya möjligheter för DNA-släktforskning.

Ett flertal företag och organisationer medverkar, möt MyHeritage, Family Tree DNA, Anverket och flera andra. Låt dig inspireras av föredrag och utställningar. Under hela dagen finns det möjlighet att ställa frågor, att ta del av olika erbjudanden, att handla både intressanta produkter och något ätbart.

Vid frågor, kontakta dna@genealogi.net.

Uppgifter om Nürnberghuset finns på <http://nurnberghuset.se>.